

Министерство на земеделието, храните и горите

**Оперативен анализ
за основни земеделски култури**

(Бюлетин № 40/2017)

София, 4 октомври 2017 г.

Съдържание

1.	Проведени основни селскостопански мероприятия към 28.09.2017 г.	3
1.1	Реколта от маслодаен слънчоглед и царевица за зърно	3
1.2	Реколта от пролетници	3
1.3	Трайни насаждения и етерично-маслени култури	5
2.	Есенна кампания	7
3.	Външна търговия с основни земеделски култури.....	8
3.1	Зърнени и маслодайни култури	8
3.2	Внос и износ на плодове и зеленчуци.....	9
4.	Цени	9
4.1	Зърнени и маслодайни култури	9
4.2	Плодове и зеленчуци.....	10
5.	Приложение – справки за реколта от царевица и слънчоглед и проведени основни селскостопански мероприятия по области и ход на есенната сеитба	12

Забележка: Материалът включва оперативни данни, които нямат статистически характер, а служат само като ориентир за текущото състояние на пазара, в т. ч.: оперативна информация относно проведените основни селскостопански мероприятия по данни от областните дирекции „Земеделие“ и текуща информация относно товарите с основни зърнени и маслодайни култури, преминали границите на страната чрез основните пристанища.

1. Проведени основни селскостопански мероприятия към 28.09.2017 г.

1.1 Реколта от маслодаен слънчоглед и царевица за зърно

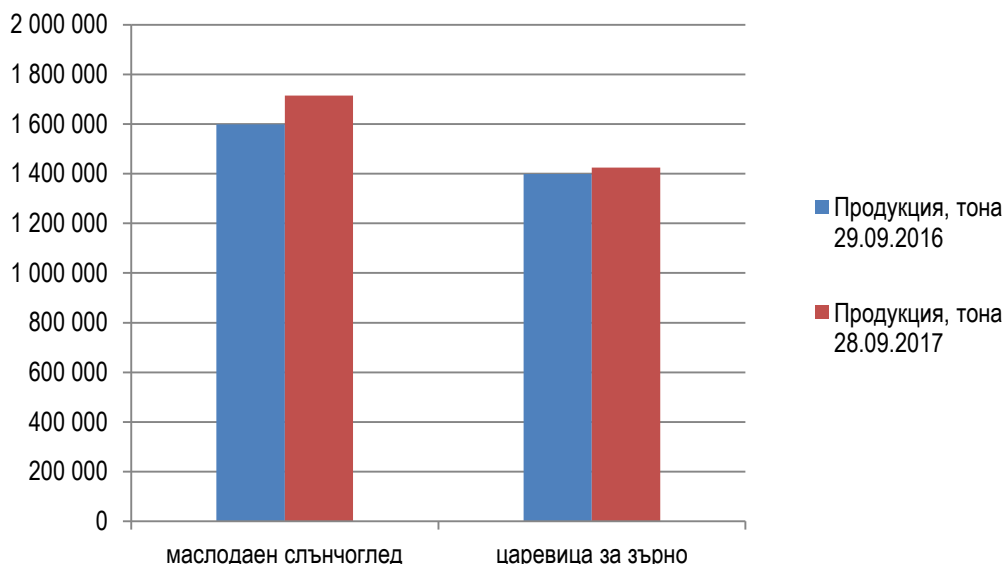
По оперативни данни, към 28.09.2017 г. са прибрани 1 714,8 хил. тона слънчоглед и 1 424,8 хил. тона царевица, съответно със 7,2% и 1,9% повече спрямо аналогичния период на предходната година. Увеличението и при двете култури се дължи главно на отчетения по-висок среден добив, като при слънчогледа това е комбинирано и с по-бърз темп на прибиране на реколтата, при близо 7%-но увеличение на площите за реколтиране.

Реколта от маслодаен слънчоглед и царевица за зърно към 28.09.2017 г., сравнено със същия период на 2016 г.

	28.09.2017					Изменение на годишна база, %			
	Площи за реколтиране (дка)	Реколтирани площи (дка)	% реколтирани площи	Продукция (тона)	Среден добив (кг/дка)	Площи за реколтиране (дка)	Реколтирани площи (дка)	Продукция (тона)	Среден добив (кг/дка)
маслодаен слънчоглед	8 105 652	7 489 961	92,0%	1 714 770	229	6,6%	5,6%	7,2%	1,8%
царевица за зърно	4 182 379	2 452 156	59,0%	1 424 849	581	-1,2%	-9,7%	1,9%	12,8%

Източник: оперативни данни от областните служби „Земеделие“, обработени от МЗХГ
Забележка: Площи за реколтиране = Засети площи – Пропаднали площи

Продукция от маслодаен слънчоглед и царевица за зърно към 28.09.2017 г., сравнено със същия период на 2016 г.

1.2 Реколта от пролетници

По оперативни данни към 28.09.2017 г., производството на дини е с 33,3% над нивото от преди една година, поради съчетание от увеличение както на реколтираните площи, така и на средния добив. От друга страна, продукцията от картофи, пъпеши, домати и пипер намалява с между 3,8% и 38,3% на годишна база, най-значително при пипера.

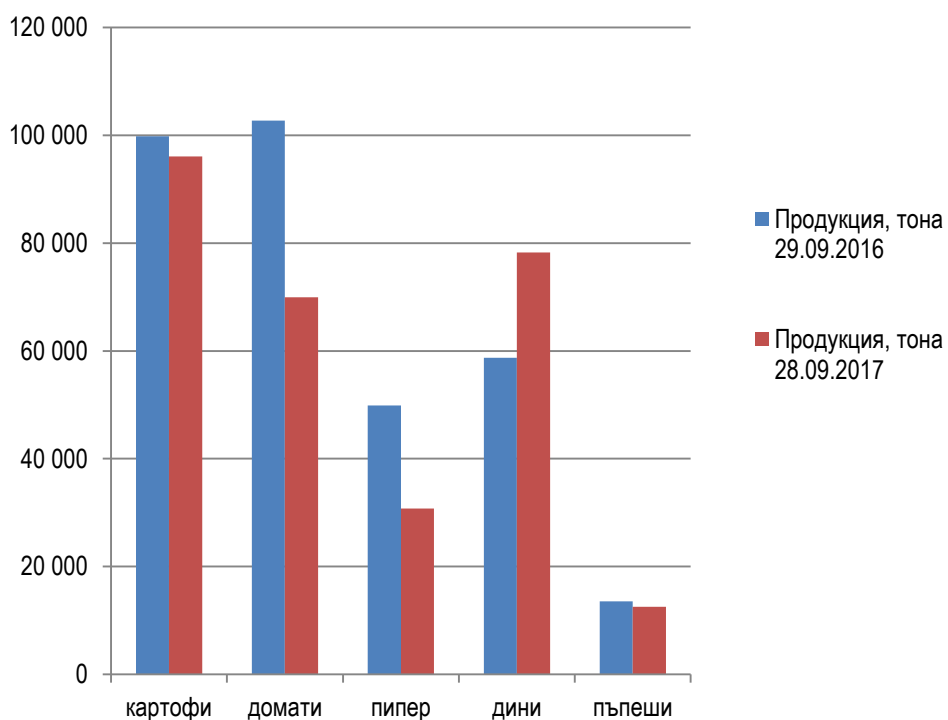
Към момента, средните добиви от пъпеши, домати и пипер са с между 12,5% и 13,8% по-ниски спрямо миналата година, докато тези от картофи и дини са съответно с 1,2% и със 7,9% по-високи.

Реколта от пролетници към 28.09.2017 г., сравнено със същия период на 2016 г.

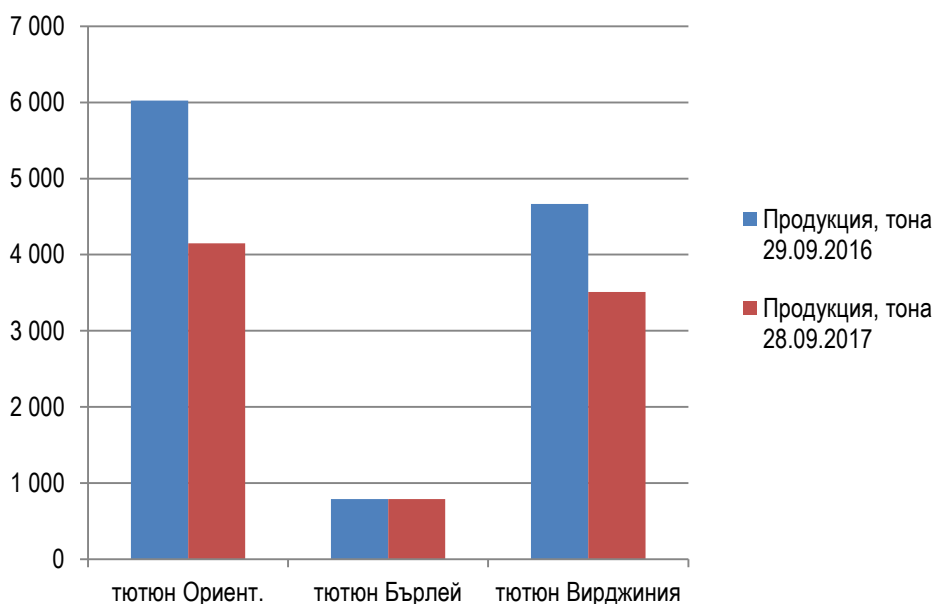
	28.09.2017				Изменение на годишна база, %			
	Засадени площи (дка)	Реколтирани площи (дка)	Продукция (тона)	Среден добив (кг/дка)	Засадени площи (дка)	Реколтирани площи (дка)	Продукция (тона)	Среден добив (кг/дка)
картофи	115 860	72 869	96 094	1 319	-3,9%	-4,8%	-3,8%	1,2%
домати	37 182	31 682	69 964	2 208	-16,9%	-21,2%	-31,9%	-13,6%
пипер	30 287	26 791	30 784	1 149	-22,5%	-28,4%	-38,3%	-13,8%
дини	36 960	36 562	78 263	2 141	21,2%	23,6%	33,3%	7,9%
пъпеши	13 767	13 516	12 544	928	2,6%	5,9%	-7,3%	-12,5%
фасул	42 005	37 349	5 701,00	153	23,1%	24,0%	31,9%	6,3%
градински грах	30 348	25 591	9 744	381	58,7%	49,9%	50,0%	0,0%
леща	40 562	36 971	4 839	131	109,1%	91,5%	92,2%	0,8%
соя	115 205	62 916	13 120	209	-20,7%	-43,4%	-12,0%	56,0%
ориз	96 155	860	652	758	3,1%	-72,3%	-67,9%	15,7%
овес	111 337	85 695	20 945	244	3,4%	-12,3%	-2,7%	10,9%
сорго	25 812	10 271	2 634	256	-10,9%	-26,6%	-12,2%	19,6%
шарен слънчоглед	60 457	34 113	6 265	184	-23,7%	-37,1%	-37,9%	-1,1%
царевица силажна	176 638	151 741	329 175	2 169	5,0%	0,6%	-1,3%	-2,0%
пролетен ечемик	46 001	34 456	13 022	378	48,5%	11,6%	42,6%	27,7%
фуражен грах	309 051	301 106	95 263	316	192,7%	188,7%	134,7%	-18,8%
памук	31 382	4 500	505	112	-7,9%	4,4%	164,4%	154,5%
лен	1 059	719	86	120	17,7%	-12,8%	41,0%	62,2%
тютюн Ориент.	31 571	31 466	4 148	132	-35,5%	-29,8%	-31,2%	-1,5%
тютюн Бърлей	6 328	6 142	789	128	3,6%	12,6%	0,0%	-11,7%
тютюн Вирджиния	35 107	23 453	3 510	150	-4,0%	-28,9%	-24,8%	6,4%

Източник: оперативни данни от областните служби „Земеделие“, обработени от МЗХГ

**Продукция от основни пролетници - зеленчукови култури към 28.09.2017 г.,
сравнено със същия период на 2016 г.**

Продукция от основни сортове тютюн към 28.09.2016 г., сравнено със същия период на 2016 г.

1.3 Трайни насаждения и етерично-маслени култури

Събраната към 28.09.2017 г. продукция от кайсии, малини и лавандула надхвърля с между 52,8% и 72,4% отчетената по същото време на 2016 г., което се дължи на повече реколтирани площи и по-висок среден добив. При производството на вишни, ябълки,

маслодайна роза, ягоди и череши също се наблюдава увеличение, макар и по-умерено – от 1,3% при вишните до 5,2% при черешите. От друга страна, производството на праскови, сливи, круши и лозя (винени и десертни) намалява в рамките на 14,6% - 29,6%. Най-значителен спад е налице при винените лозя, в резултат на по-бавно прибиране на реколтата и намаление на средния добив.

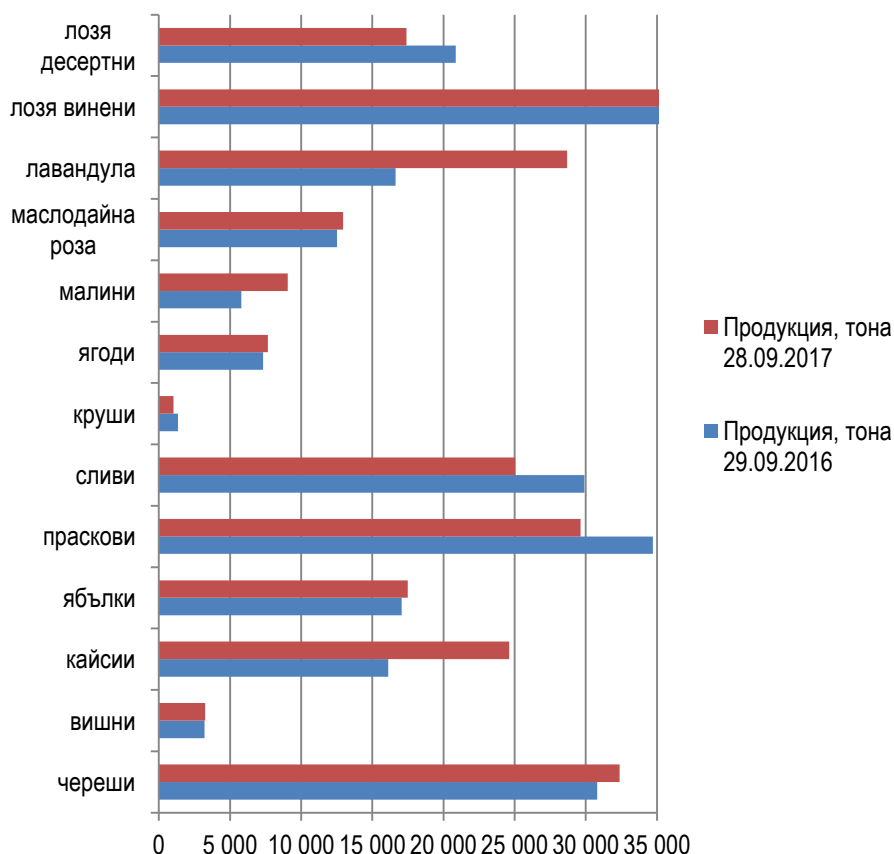
Засега, по-значително увеличение на средния добив спрямо реколтата `2016 се отчита при ябълките и кайсиите (съответно с 37,3% и 44,4%), а намаление - при винените лозя (с 8,3%).

**Реколта от трайни насаждения и етерично-маслени култури към 28.09.2017 г.,
сравнено със същия период на 2016 г.**

	28.09.2017				Изменение на годишна база, %			
	Плододаващи площи (дка)	Реколтирани площи (дка)	Продукция (тона)	Среден добив (кг/дка)	Плододаващи площи (дка)	Реколтирани площи (дка)	Продукция (тона)	Среден добив (кг/дка)
череши	78 880	69 857	32 380	464	1,5%	-4,1%	5,2%	9,7%
вишни	13 894	11 092	3 255	293	1,5%	-1,2%	1,3%	2,4%
кайсии	28 753	28 134	24 622	875	1,2%	5,8%	52,8%	44,4%
ябълки	47 488	16 992	17 494	1 030	-2,0%	-25,3%	2,6%	37,3%
праскови	40 001	36 871	29 638	804	-5,8%	-12,4%	-14,6%	-2,5%
сливи	64 368	47 608	25 046	526	3,8%	-17,4%	-16,3%	1,3%
круши	4 496	2 095	1 034	494	4,0%	-25,7%	-22,5%	4,4%
ягоди	9 998	9 388	7 659	816	-2,5%	-6,6%	4,6%	11,9%
малини	21 939	18 737	9 051	483	25,7%	25,2%	56,4%	24,8%
маслодайна роза	34 498	34 498	12 944	375	4,9%	4,9%	3,5%	-1,6%
лавандула	78 704	73 493	28 683	390	47,1%	41,4%	72,4%	21,9%
лозя винени	494 235	204 775	100 209	489	-2,9%	-23,3%	-29,6%	-8,3%
лозя десертни	49 329	32 554	17 389	534	-0,9%	-17,3%	-16,6%	0,8%

Източник: оперативни данни от областните служби „Земеделие“, обработени от МЗХГ

**Производство от трайни насаждения и етерично-маслени култури към 28.09.2017 г.,
сравнено със същия период на 2016 г.**

2. Есенна кампания

По оперативни данни, към 28.09.2017 г. е извършена предсеитбена подготовка на 4 724 612 дка, а дълбока оран – на 1 958 339 дка, при съответно 5 710 270 дка и 2 642 432 дка година по-рано.

**Засети площи с есенници към 28.09.2017 г.,
сравнено със същия период на 2016 г., дка**

Култура	29.09.2016	28.09.2017	Изменение, %
пшеница	488 526	609 366	24,7%
ечемик	77 568	43 236	-44,3%
маслодайна рапица	1 004 191	823 915	-18,0%
ръж	1 000	2 935	193,5%
тритикале	5 290	1 680	-68,2%

Източник: оперативни данни от областните служби „Земеделие“, обработени от МЗХГ

Сравнявайки със същия период на 2016 г., засетите площи с рапица, ечемик и тритикале изостават с между 18% и 68,2% (най-значително при тритикалето), докато при пшеницата и ръжта се наблюдава увеличение, съответно с 24,7% и близо три пъти.

3. Външна търговия с основни земеделски култури

3.1 Зърнени и маслодайни култури

Основни зърнени и маслодайни култури - пшеница, ечемик и рапица (пазарна година, стартираща през м. юли)

През изминалата седмица, през Пристанище Варна¹ не са преминавали товари с пшеница, ечемик и рапица за износ. Общо за периода от началото на пазарната 2017/18 година до момента, износът на пшеница през порта нараства с 25,9% на годишна база, до 996,7 хил. тона, а този на ечемик – над четиринадесет пъти, до 86,7 хил. тона. Същевременно, експортираното количество рапица намалява с 26,5%.

Износ на пшеница, ечемик и рапица от „Пристанище Варна“ ЕАД, тона

Продукти	03.07. – 01.10.2016	03.07. – 01.10.2017	Изменение
пшеница	791 465	996 737	25,9%
ечемик	6 035	86 684	1336,3%
рапица	181 726	133 597	-26,5%

Източник: „Пристанище Варна“ ЕАД

По оперативни данни на „Пристанище Бургас“ ЕАД, опериращо на терминал Бургас – Изток 1, до момента през порта са изнесени 6 хил. тона пшеница, докато експорт на ечемик и рапица все още не е реализиран.

Основни зърнени и маслодайни култури - царевица и слънчоглед (пазарна година, стартираща през м. септември)

През периода 25.09. - 01.10.2017 г. през Пристанище Варна са изнесени 92,4 хил. тона царевица, докато експорт на слънчоглед не е реализиран. За периода от началото на пазарната 2016/17 година до 01.10.2016 г. износът на слънчоглед и царевица през порта нараства на годишна база, съответно с 58,1% и над три пъти.

Износ на царевица и слънчоглед от „Пристанище Варна“ ЕАД, тона

Продукти	04.09. – 01.10.2016	04.09. – 01.10.2017	Изменение
царевица	30 705	108 785	254,3%
слънчоглед	19 907	31 472	58,1%

Източник: „Пристанище Варна“ ЕАД

От началото на пазарната 2017/18 година не е отчетен износ на царевица и слънчоглед от „Пристанище Бургас“ ЕАД.

¹ През последните няколко години Пристанище Варна формира около 50% от общия експорт на пшеница и царевица и около 30% от този на ечемик, слънчоглед и рапица.

Информацията за търговията на основните зърнени и маслодайни култури по данни на Националния статистически институт, включена в Бюлетин № 37/2017, ще бъде актуализирана след публикуване на официални данни за внос и износ за м. юли 2017 г.

Вносът на зърнени и маслодайни култури традиционно е ограничен, като от 01.07.2017 г. до 01.10.2017 г. не е осъществяван такъв през наблюдаваните пристанищни терминали във Варна и Бургас.

3.2 Внос и износ на плодове и зеленчуци

Актуализация на информацията за внос и износ на плодове и зеленчуци, публикувана в Бюлетин № 37/2017, ще бъде направена след предоставяне на данни от Националния статистически институт.

4. Цени

4.1 Зърнени и маслодайни култури

Като цяло, към 27.09.2017 г. средните изкупни цени на основните зърнени и маслодайни култури в страната се задържат на нивата от предходната седмица, като изключение се регистрира единствено при тази на царевицата – понижение с 1,9%.

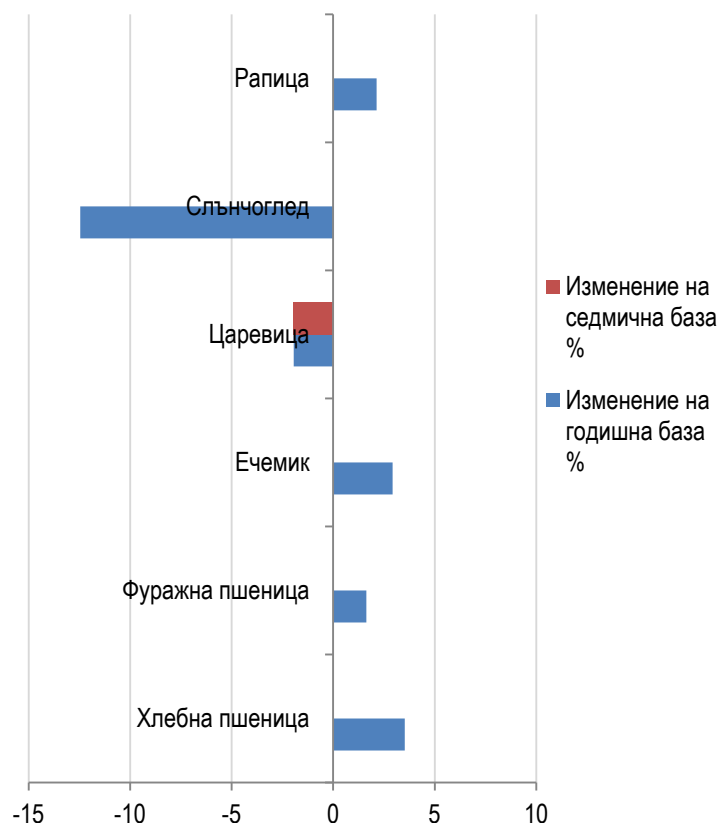
Средни изкупни цени на основни зърнени и маслодайни култури към 27.09.2017 г., сравнено с предходната седмица и със същия период на 2016 г., лв./тон без ДДС

	28.09.2016	20.09.2017	27.09.2017	Изменение на годишна база %	Изменение на седмична база %
Хлебна пшеница	255	264	264	3,5	0,0
Фуражна пшеница	245	249	249	1,6	0,0
Ечемик	239	246	246	2,9	0,0
Царевица	258	258	253	-1,9	-1,9
Слънчоглед	618	541	541	-12,5	0,0
Рапица	653	667	667	2,1	0,0

Източник: данни на САПИ ЕООД (средноседмични цени), обработени от МЗХГ

В сравнение със същия период на 2016 г., изкупните цени на рапица, пшеница (хлебна и фуражна) и ечемик бележат повишение с между 1,6% и 3,5%, докато при тези на царевица и слънчоглед се отчита понижение, съответно с 1,9% и 12,5%.

**Изменение на изкупните цени на основни зърнени и маслодайни култури
към 27.09.2017 г.**

4.2 Плодове и зеленчуци

Към 29.09.2017 г. средните цени на едро на основните плодове и зеленчуци на тържищата в страната нарастват на седмична база с между 1,4% при ябълките и 47,6% при дините.

Средни цени на едро на основни плодове и зеленчуци към 29.09.2017 г., сравнено с предходната седмица и със същия период на 2016 г., лв./кг

	30.09.2016	21.09.2017	29.09.2017	Изменение на годишна база %	Изменение на седмична база %
картофи	0,63	0,48	0,50	-20,6	4,2
домати (полски)	1,07	0,96	1,07	0,0	11,5
домати (оранжерийни)	1,46	1,42	1,55	6,2	9,2
пипер (зелен)	0,86	0,83	0,94	9,3	13,3
дини	0,40	0,21	0,31	-22,5	47,6
пъпеши	0,94	0,85	1,07	13,8	25,9
череша	*	*	*	-	-
ябълки	0,98	1,42	1,44	46,9	1,4

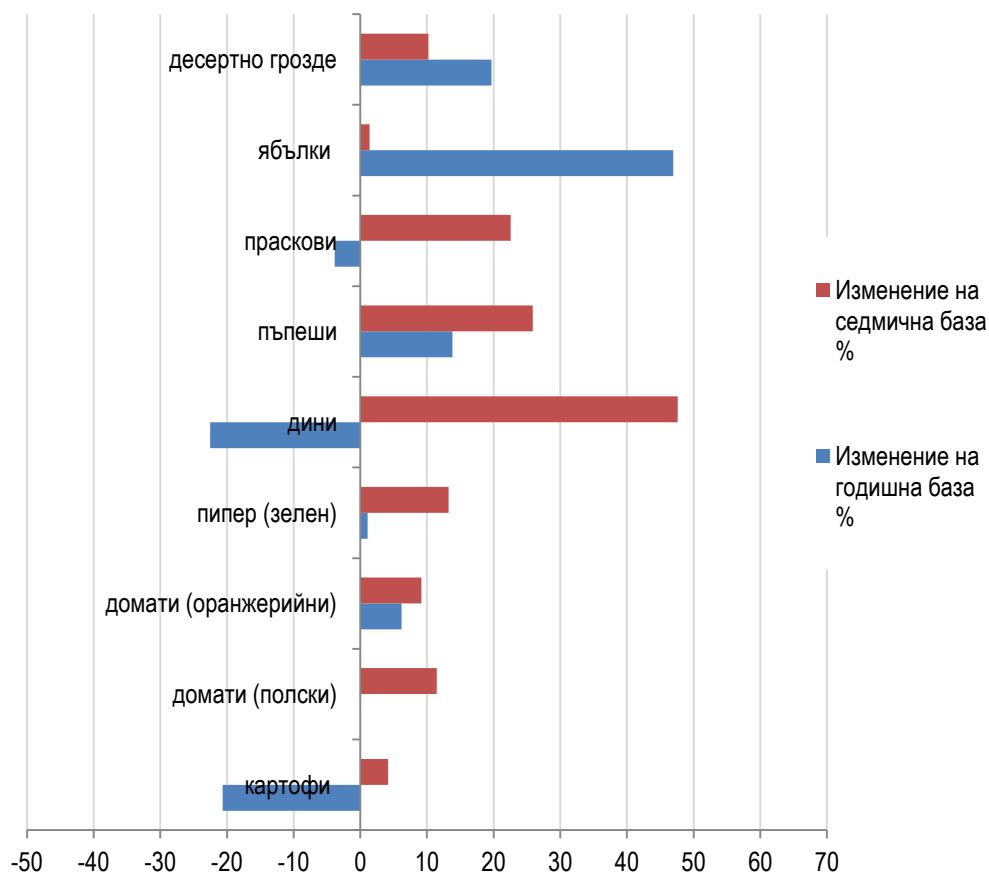
	30.09.2016	21.09.2017	29.09.2017	Изменение на годишна база %	Изменение на седмична база %
праскови	1,30	1,02	1,25	-3,8	22,5
сливи	*	*	*	-	-
круши	*	*	*	-	-
десертно грозде	1,17	1,27	1,40	19,7	10,2

Източник: данни на ДКСБТ, обработени от МЗХГ

* Няма данни

В сравнение със същия период на 2016 г., средните цени на едро на оранжерийни домати, пипер, пъпеши, десертно грозде и ябълки са с между 1,1% и 46,9% по-високи (най-значително при ябълките), докато при тези на праскови, картофи и дини се наблюдава понижение, в рамките на 3,8% - 22,5%. Единствено средната цена на полски домати остава на нивото от предходната година.

Изменение на цените на едро на основни плодове и зеленчуци към 29.09.2017 г.

5. Приложение – справки за реколта от царевица и слънчоглед и проведени основни селскостопански мероприятия по области и ход на есенната сеитба

Справка за реколтата от слънчоглед

Област	Засети площи	Пропад- нали площи	Реколти- рани площи	% на реколт. площи	Произ- водство	Среден добив
	дка	дка	дка	%	тона	кг/дка
Благоевград	1880	0	1400	74.47%	139	99
Бургас	333866	0	304996	91.35%	52917.2	174
Варна	450311	13855	405081	92.81%	92155	227
Велико Търново	524013	37504.7	470520.8	96.71%	106897.5	227
Видин	304135	0	304135	100.00%	66982	220
Враца	455120	675.71	453432.9	99.78%	125874	278
Габрово	86390	0	33250	38.49%	6388	192
Добрич	823388	0	760088	92.31%	211806	279
Кърджали	1590	0	1120	70.44%	273	244
Кюстендил	21982	0	16702	75.98%	2430.48	146
Ловеч	144530	5223	125560	90.13%	26040	207
Монтана	433918	0	431491	99.44%	99820	231
Пазарджик	65740	0	65740	100.00%	9746	148
Перник	87445	0	30040	34.35%	5748	191
Плевен	869511	12549.9	772693.4	90.17%	201365	261
Пловдив	261660	0	258060	98.62%	38655.3	150
Разград	261216	2786	253430	98.07%	69449	274
Русе	471797	3276.1	447308.4	95.47%	94168.66	211
Силистра	357182	0	357182	100.00%	100811	282
Сливен	175100	0	175100	100.00%	26147	149
Смолян		0				
София-град	52658	0	27409	52.05%	7471	273
София	117222	113	76092	64.98%	16390	215
Стара Загора	493660	0	474573	96.13%	91929.6	194
Търговище	257588	15291	143779	59.34%	30543	212
Хасково	367350	0	348850	94.96%	62522.75	179
Шумен	366018	13432.9	345880.17	98.10%	86649	251
Ямбол	425089	0	406047	95.52%	81452.75	201
ОБЩО	8210359	104707	7489961	92.40%	1714770.2	229

Справка за реколтата от царевица

Област	Засети площи	Пропад- нали площи	Реколти- рани площи	% на реколт. площи	Произ- водств о	Среден добив
	дка	дка	дка	%	тона	кг/дка
Благоевград	9210	0	1905	20.68%	581.2	305
Бургас	14714	0	8125	55.22%	3435.1	423
Варна	140378	324	79821	56.99%	34020	426
Велико Търново	305131	12493.5	198864	67.96%	127667	642
Видин	141800	1981	45795	32.75%	19439	424
Враца	358359	0	312429	87.18%	185869.8	595
Габрово	16263	0	3650	22.44%	2072	568
Добрич	939365	75.8	421600	44.89%	238477.5	566
Кърджали	1150	0	440	38.26%	184	418
Кюстендил	6155	0	625	10.15%	190.63	305
Ловеч	84720	2341	40166	48.76%	20291	505
Монтана	251001	0	97754	38.95%	41796	428
Пазарджик	15170	0	600	3.96%	360	600
Перник	9076	0				
Плевен	762088	1571.9	529430.3	69.61%	298534	564
Пловдив	66618	0	37628	56.48%	26381.8	701
Разград	157530	12	107850	68.47%	66855	620
Русе	258300	487.3	166454	64.56%	114709.21	689
Силистра	271000	0	237000	87.45%	157750	666
Сливен	39750	0	24300	61.13%	15008	618
Смолян	625	0	620	99.20%	136	219
София-град	32005	0				
София	24322	191				
Стара Загора	40918	0	23296	56.93%	9914.85	426
Търговище	81913	2290	20720	26.02%	9400	454
Хасково	19800	0	11900	60.10%	5375	452
Шумен	146734	2855.7	81183.3	56.42%	46402	572
Ямбол	12907	0				
ОБЩО	4207002	24623	2452156	58.63%	1424849.1	581

Справка за предсеитбената подготовка и дълбоката оран

Област	Предсеит-бена подготовка (дка)	Предсеитбено торене			Дълбока оран (дка)
		Р (дка)	N (дка)	K (дка)	
Благоевград	20800				
Бургас	382300	33000	44100	12100	40700
Варна	155162	54212	48212		84900
Велико Търново	290503	72820	71020	52320	156100
Видин	90100	48720	48720	48720	26500
Враца	287788	86200	95200	86200	223590
Габрово	5000	3000	3000	3000	0
Добрич	586260		8500		646931
Кърджали					
Кюстендил	28730				12865
Ловеч	5500				
Монтана	137100	2000	2000		16600
Пазарджик	14300				12700
Перник	91160	500	500	500	17050
Плевен	246940	38900	25500	25500	129800
Пловдив	216090	12050	12050	12050	37120
Разград	322130	57000	87650	65000	11650
Русе	378295	230869	242826	168774	106620
Силистра	131000	131000	131000	131000	95100
Сливен	236100				104500
Смолян					
София-град					
София	9600				800
Стара Загора	348474	77068	85763	6000	106454
Търговище	117900	27380	37380	27380	18400
Хасково	262200	10000	10000	10000	10000
Шумен	273330	87400	97200	51400	66929
Ямбол	87850				33030
ОБЩО	4 724 612	972 119	1 050 621	699 944	1 958 339

Справка за хода на есенната сеитба

Област	Засети площи с пшеница (дка)	Засети площи с ечемик (дка)	Засети площи с ръж (дка)	Засети площи с тритикале (дка)	Засети площи със зимна маслодайна рапица (дка)
Благоевград	4120				3830
Бургас	16000	1200			85480
Варна	28000				28412
Велико Търново	46050				68241
Видин	28800	5900			24920
Враца	76220				57976
Габрово	500	0		0	0
Добрич	81150	2300			134240
Кърджали					
Кюстендил	3820	230	1500		3280
Ловеч					5500
Монтана	9860	1010			25620
Пазарджик					4445
Перник	1100	650	200		5960
Плевен	11150	3300			17090
Пловдив	18100	2500	1200		23400
Разград	65610	3700			96255
Русе	96385	3000			84338
Силистра	8000	4000			42000
Сливен					
Смолян					
София-град					
София	500	100			2440
Стара Загора	5100	500			25500
Търговище	14000	1000			17980
Хасково	500				
Шумен	94401	13846	35	1680	67008
Ямбол					
ОБЩО	609 366	43 236	2 935	1 680	823 915